

'Espekular' amb la caritat

Amb la criminalització de moviments socials, per exemple l'okupa, l'administració converteix problemes socials com el de l'habitatge en una qüestió d'ordre públic.

Una de les últimes cases *okupades* que s'ha ordenat de desallotjar a Barcelona ha estat l'Oasi, al barri de Guinardó.

Era propietat de la Casa de la Caritat, que la va heretar el 1920 amb la condició d'utilitzar-la per a fer obres de beneficència. Ara, però, espera que arribi el moment de ser enderrocada perquè s'hi construeixi un edifici de pisos sense haver complert cap dels objectius pels quals es va fer la donació. Es tracta d'un exemple de la manera com els dictats de l'especulació també manen sobre les obres de caritat gestionades per les institucions públiques.

Davant aquesta mena de situacions, alguns jutges, en les seves sentències, comencen a justificar el moviment *okupa*, a reconèixer que la legislació que es veuen obligats a aplicar és anacrònica i a criticar l'administració per oblidar el caràcter social de la propietat. Les actuacions contra el moviment *okupa* a

Barcelona han estat constants des de l'estiu. El mes de juliol la policia accedia violentament a la Casa de la Muntanya –propietat del Ministeri d'Hisenda– alhora que es desallotjava Can Ganocchi. Després van seguir els desallotjaments de Can Titella, Malaherba, Can Dajar i el Palomar. Ara és el torn de l'Oasi.

El balanç és un seguit d'accions policials, detencions i persones ferides, entre elles un jove que ha perdut un ull a causa de l'impacte d'una pilota de goma. La major part dels immobles desallotjats però, continuen avui tan desapropiats com abans de ser ocupats. A hores d'ara, per exemple, el que va ser el centre social Can Titella, al barri de Gràcia, mig any després d'haver-ne fet fora els joves que l'ocupaven, és un lloc barrat i abandonat. El mateix passa amb Can Ganocchi, on, a més de blocar portes i finestres, han enfonsat la teulada perquè ningú no pugui accedir-hi mai més. També han enderrocats la teulada de la casa anomenada Malaherba, l'única masia, a més catalogada, que restava al barri de Sants.

Altres vegades, com en el cas del Palomar –un centre social emblemàtic situat al barri de Sant Andreu, propietat de l'Ajuntament i desallotjat el passat dia 5 d'abril, precisament quan celebraven el cinquè aniversari del seu funcionament– ha estat transformat, en qüestió d'hores, en un solar.

L'Oasi. L'últim cas de desallotjament és el d'una casa modernista construïda a finals del segle XIX. Al davant té un petit jardí amb tres grans palmeres. Per això els seus *okupants* li diuen l'Oasi. I també perquè, amb el temps, s'havia convertit en una illa situada entre blocs de formigó i rius d'asfalt en plena avinguda

A Barcelona, les manifestacions en contra de l'especulació immobiliària han estat constants. Les protestes contra l'ordre de desallotjament de la casa Oasi només són un exemple.

da de la República Argentina. L'any 1921 la família Olivella Pasqual va donar en hèrència aquesta propietat a la Casa Provincial de la Caritat, ara dependent de la Diputació de Barcelona, per tal que fos destinada a obres de beneficència. Quan va ser *okupada* el 22 de març del 1998, la casa feia dotze anys que estava completament abandonada després que la Diputació n'hagués acomiadat els llogaters, que eren familiars de l'antiga propietària. Mai, des que va ser donada, no havia servit per a fer ni un sol acte de "caritat", ni per a ajudar cap persona necessitada.

L'ocupació de l'Oasi va tenir efectes immediats. La Diputació de Barcelona, després de tants anys d'abandó, decidia denunciar els nous inquilins argumentant el noble objectiu de construir-hi "habitatges socials".

La sentència. El primer judici per al desallotjament, es va fer el març del 1999. La sentència, dictada pel magistrat Antonio Pascual Nuno de la Rosa, tot i ser contrària als interessos dels *okupes*, legitima aquest moviment, manifesta que la normativa que es veu obligat a aplicar està desfasada i critica la Diputació per ignorar la dimensió social del dret a la propietat. El jutge també valora les millores realitzades en la casa ocupada i la situació del barri on es troba, caracteritzat per la manca de llocs d'oci i pel preu desorbitat dels que hi funcionen, la qual cosa li fa arribar a la conclusió que "lògic és, per tant, que un habitatge deshabitat sigui utilitzat per a alguna cosa".

Les afirmacions del jutge sobten en la mesura que no abunden en la judicatura, però són argumentades. L'actual legislació no solament s'ha quedat endarrerida sinó que ben bé es podria qualificar de preconstitucional, atès que l'article 47 de la Constitució Espanyola, a més de defensar el dret a l'habitatge, ordena expressament als poders públics que estableixin "normes pertinents per tal de fer efectiu aquest dret" i regular "la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per tal d'impedir l'especulació".

Entretant, els *okupants* de l'Oasi continuen defensant-ne la funció social i denunciant el que, des del principi, han

Legislació anacrònica?

"Els *okupes* –diu textualment la sentència del jutge Antonio Pascual Nuno de la Rosa– no tiren ningú de sa casa, sinó que utilitzen habitatges o edificis tancats i que no ofereixen cap utilitat, el que desdiiu el contingut social del dret a la propietat. La qüestió cal magnificar-la quan l'habitatge pertany a un organisme públic com és la Fundació Pública de la Casa de Caritat de la Exma. Diputació Provincial de Barcelona. I davant d'aquest fenomen, típic fruit de la societat de consum per a aquells joves que no poden accedir –o que volen accedir-hi d'altra manera, als suposats beneficis d'aquesta societat del benestar–, no els queda altre remei que prendre possessió de llocs deshabitats per fer-los servir per a uns fins que l'administració, o en última instància la societat, no satisfà adequadament. El fenomen està molt estès i generalitzat, i ha estat objecte de nombrosos estudis. I la conclusió a què cal arribar és que, una altra vegada, el dret va per darrere de les necessitats socials. Dit d'una altra manera, cal admetre l'actitud *okupa* com una crítica a l'estat actual de la qüestió."

presentat com una operació típicament especulativa. Les accions en defensa de l'Oasi són pràcticament ininterrompudes: els demandats es despullen en els edificis que utilitza la Diputació per deixar palès que se'ls vol "deixar en pilo-

tes", penen pancartes, organitzen manifestacions, realitzen exposicions, es presenten en actes organitzats per la corporació provincial de Barcelona, com ara un curs de promoció immobiliària, editen fullets explicatius...

Vila-real IS é

Festival internacional de teatre de carrer

de l'1 al 5 de maig de 2002

ORGANITZA:

CULTURA Vila-real

PATROCINEN:

AJUNTAMENT DE VILA-REAL

BANCAIXA fundació Caixa Castelló

Teatres DE LA GENERALITAT VALENCIANA

DIPUTACIÓ DE CASTELLÓ

COL·LABOREN:

vehículos oficiales

vehículos oficiales

Imola s.a. FOMENTADOR DE VEHÍCULOS

FIAT

dissemy. o&g&h 657 827 922

A l'esquerra, l'estat original d'alguns dels espais de la casa Oasi. A la dreta, les rehabilitacions i millores realitzades. Durant els anys d'abandó, es va convertir en un gran colomar.

La caritat a pública subhasta. El més de novembre de 2000 és denegat el recurs presentat pels demandats a l'Audiència Provincial i el 18 de juliol del 2001 la Diputació decideix subhastar l'Oasi. La suposada construcció d'habitatges socials acabava en escarn: d'una propietat que va ser donada de manera altruïsta per a ajudar els pobres, única-

**En vint anys,
l'habitatge ha
pujat set vegades
més que als països
més rics del món**

ment podran gaudir-ne aquells que puguin pagar el preu astronòmic que tindran els pisos que s'hi construiran.

Entre la subhasta i la firma de l'escriptura de compra-venda, un tal senyor Salvador, que no se sap qui és ni qui l'envia, pretén negociar amb els joves que vivien a l'Oasi la seva marxa voluntària abans de l'1 de juliol, a canvi d'unes 750.000 pessetes, alhora que els amenaça amb "passar a la fase B" si no accepten l'oferta. El que sí que sabem és que l'Oasi l'ha comprat per 180 milions de pessetes IBUSA, la immobiliària propietat d'Eduardo Bueno, excandidat d'Aliança Popular a la presidència de la Generalitat i implicat en diversos escàndols de frau fiscal.

El desallotjament silenciós. El jutge fixa el desallotjament per al dia 8 d'abril i els okupes es preparen per a allargar, encara que sigui unes hores, la seva permanència a l'Oasi recorrent a la resistència passiva, tant des de dins de la casa, com des del carrer. A mitjan matí, abans d'iniciar-se, són suspeses les accions per al desallotjament perquè l'autoritat pertinent considera que no es donen les circumstàncies, concretament per la presència de persones al carrer que fan preveure enfrontaments. És la nova forma d'actuar: evitar els xocs frontals i acudir-hi uns dies després sense avisar i desallotjar quan se sap que no s'hi trobarà resistència. Es tracta del mateix sistema utilitzat el passat dia 5 al Palomar i que, segons fonts judicials, és clarament il·legal, perquè, en els processos civils, obligatòriament cal notificar el dia i hora del desallotjament. Però això no sembla preocupar la delegada del Govern, Julia García-Valdecasas.

Entretant, un informe aparegut recentment a la revista *The Economist* corrobora que a l'estat espanyol el preu de l'habitatge ha pujat en els últims vint anys set vegades més que als països més rics del món. Tot i això són milers els immobles buits i encara n'hi haurà més en els anys vinents perquè vivim en un sistema de mercat que s'ha convertit en salvatgement especulatiu i exclouent.

Jaume Muñoz